

**Zpráva o plnění Exportní strategie České republiky pro období 2006-2010
za rok 2009**

Vyhodnocení projektů

Projekt č. 1: Usnadňování obchodu

I. Popis projektu

Účel	<ul style="list-style-type: none">▪ Prosazování obchodních zájmů ČR prostřednictvím společné obchodní politiky EU▪ Posilování pozice českých exportérů na zahraničních trzích▪ Využívání výhod jednotného vnitřního trhu EU
Cíle projektu	<ul style="list-style-type: none">▪ Prosazování zájmů českých firem v zahraničí▪ Liberalizace obchodu se zbožím a službami▪ Plné využívání výhod vnitřního trhu▪ Mapování a odstraňování překážek obchodu▪ Zajištění více příležitostí pro podnikatele▪ Zjednodušování postupů při realizaci zahraničního obchodu▪ Zajištění ochrany proti nekalým obchodním praktikám▪ Zlepšení komunikace a výměny informací s podnikatelskou sférou▪ Kvalitní informační servis pro podnikatele
Měřítko	<ul style="list-style-type: none">▪ Spokojenost podnikatelské sféry s výsledky obchodní politiky▪ Snížení a odstranění překážek obchodu

II. Realizace projektu

Vzhledem k prohlubující se hospodářské krizi čelila v roce 2009 světová ekonomika nebezpečí protekcionismu a zavádění restriktivních obchodních opatření. Propad světového obchodu byl enormní. ČR využila svého předsednictví v Radě EU v první polovině roku 2009 k **prosazování liberální obchodní politiky** a otevřenosti Evropské unie vůči třetím zemím i v rámci jednotného vnitřního trhu. Činnost se zaměřila zejména na:

- monitoring protekcionistických opatření, snaha o jejich odstraňování a podpora další liberalizace obchodu;
- posilování konkurenceschopnosti českých firem a vytváření podmínek pro jejich snazší pronikání na třetí trhy;
- uvolnění přístupu pro suroviny a komponenty z třetích zemí na trh EU;
- zabránění zneužívání nástrojů na ochranu obchodu (např. antidumpingu).

Cíle a činnost projektu vychází z koncepčního dokumentu „**Strategie prosazování obchodně-ekonomických zájmů ČR v EU**“. S ohledem na mechanismus Společné obchodní politiky („SOP“) EU jsou cíle naplňovány především prostřednictvím orgánů EU. Zejména během svého předsednictví v Radě EU měla ČR prostor určovat její prioritní zaměření na odbourávání překážek obchodu. ČR výrazně podporovala projekt **vytváření seznamů překážek na prioritních trzích** evropských exportérů, které napomohou k **jejich**

odbourávání v rámci Strategie přístupu na trh. Díky odstraňování či alespoň redukování překážek vzniká prostor pro snadnější přístup na trhy třetích zemí.

Snaha ČR o liberalizaci mezinárodního obchodu se odrážela také v přístupu ČR k jednáním na půdě Světové obchodní organizace („WTO“). ČR usilovala v průběhu celého roku 2009 a zejména v době svého předsednictví v Radě EU o dosažení rozhodujícího pokroku v jednáních o tom, jakým způsobem bude dále liberalizován obchod zemědělskými, nezemědělskými výrobky a službami. ČR má zájem na tom, aby jednání známá jako **Rozvojový program z Doha** byla úspěšně a pokud možno co nejdříve ukončena a aby na základě těchto jednání vznikl transparentní mnohostranný systém mezinárodního obchodu, který by umožnil zlepšený přístup českých a evropských výrobků a služeb na trhy třetích zemí (tj. zemí, které nejsou členy EU).

V podmínkách světové finanční a ekonomické krize se ukázalo zajištění těchto úkolů jako obtížnější než se původně předpokládalo. Přesto bylo potvrzeno, že cesta další liberalizace světového obchodu je jedním z významných prostředků k překonání této krize. Tento přístup ČR, společně s EK a dalšími členskými státy EU, uplatňovala i při přípravě 7. Konference ministrů členských zemí WTO, která se konala na přelomu listopadu a prosince 2009 v Ženevě.

ČR zároveň vychází z principu, že **bilaterální dohody** tvoří důležitý doplněk multilaterálních jednání a že i prostřednictvím těchto dohod může a musí usilovat o získání lepšího přístupu na zahraniční trhy a usnadnění obchodu. Během svého předsednictví v Radě EU podporovala ekonomickou integraci jako důležitý signál v době ekonomické krize. Jednání o obchodních dohodách vedená v rámci Společné obchodní politiky EU jsou různého druhu a nachází se v rozdílné fázi vyjednávacího procesu:

- České předsednictví přispělo významnou měrou k uzavření Dohody o volném obchodu (FTA) EU-Korea, která byla parafována v říjnu 2009.
- Opět byla urychlena jednání o FTA EU-Indie, která by měla obsahovat ambiciózní závazky uvolnění vzájemného obchodu.
- Bylo rozhodnuto o pozastavení neefektivních jednání o FTA EU-ASEAN a o zahájení bilaterálních jednání se *Singapurem* a následně s Thajskem a Vietnamem.
- Pokračují také jednání o FTA EU-Ukrajina, která přesahuje rámec standardní dohody o volném obchodu, přejímá prvky asociační dohody a v některých oblastech předpokládá převzetí evropského *acquis* Ukrajinou.
- Jednání o asociačních dohodách se zeměmi *Andského společenství* a *Střední Ameriky* pokračují aktivně a bylo dosaženo výrazného pokroku. Není vyloučeno, že by dohody mohly být uzavřeny během několika jednacích kol.
- Zkomplikovala se jednání s *Ruskou federací*, kde měla být po jejím vstupu do WTO uzavřena dohoda o volném obchodu. Zdržení přístupového procesu vyžaduje stanovení nové strategie také pro bilaterální jednání.
- Nadále probíhají jednání o plnohodnotných dohodách o ekonomickém partnerství (EPAs) mezi EU a zeměmi *Afriky, Karibiku a Tichomoří*. Plnohodnotná EPA existuje zatím pouze s Cariforem. Došlo k uzavření několika přechodných EPAs.
- Probíhají také komplikovaná jednání o Dohodě o partnerství a spolupráci (PCA) EU-Čína.
- Neméně důležitým prvkem je také prohlubování obchodní spolupráce v obchodě s vyspělými zeměmi (USA, Kanada, Japonsko). Úspěchem ČR během předsednictví v

Radě EU bylo schválení mandátu pro sjednání Všeobecné hospodářské a obchodní dohody s *Kanadou*. Jednání byla zahájena v říjnu 2009.

Důležitým prvkem zvyšování konkurenceschopnosti je zajištění snazšího přístupu podniků ke vstupům do výroby. Zde orgány státní správy mohou výrazně pomoci českým výrobcům asistovat při přípravě, podávání i prosazování **žádostí o dovoz surovin a komponentů do EU se sníženým clem**.

V rámci projektu byla na základě žádostí ČR prodloužena platnost 46 stávajících suspenzí cla a suspendována dovozní celní sazba u 4 dalších surovin či komponentů (3 z chemického průmyslu a 1 z elektrotechnického). Celkové nevybrané clo, tj. **úspora dovážejících firem, představuje každoročně desítky milionů Kč**.

Pro období od 1. 1. 2010 bylo ČR předloženo **9 úspěšných žádostí** o dočasnou suspenzi cla (7 z automobilového průmyslu a 2 z elektrotechnického). Po očekávaném bezproblémovém projednání v Radě bude aktualizována příslušná příloha nařízení.

V oblasti **nástrojů na ochranu obchodu** se ČR aktivně angažuje ve skupině stejně smýšlejících zemí, kterým jde o to, aby tyto nástroje byly adaptovány na nové podmínky globalizované světové ekonomiky a aby **nedocházelo k jejich zneužívání k neodůvodněnému omezování konkurence**.

Během svého předsednictví v Radě EU ČR iniciovala a prosadila celou řadu opatření na zvýšení transparentnosti procedur v antidumpingových a protisubvenčních šetřeních v EU. Implementaci těchto opatření nadále úzce sleduje a usiluje o pokračování diskuse k dalším, citlivějším tématům. Kroky proti zneužívání nástrojů na ochranu obchodu ČR soustavně podporuje i ve vztahu ke třetím zemím, a to i prostřednictvím podpory nastavení jasnějších pravidel ve WTO.

III. Další rozvoj projektu

V rámci projektu budou dále rozvíjeny následující oblasti:

- hledání dalších možností efektivní komunikace s podnikatelskou veřejností, zejména oborovými asociacemi a profesními svazy;
- systémový sběr informací, který umožní překážky českého vývozu na třetích trzích konkrétně kvantifikovat, analyzovat a využívat možnosti k jejich eliminaci;
- aktivní obchodní politika realizovaná mnohostranně, dvoustranně i vnitro-unijně;
- prosazování českých zájmů v probíhajících liberalizačních jednáních ve WTO a také v rámci jednání s třetími zeměmi o volném obchodu.

Projekt č. 2: Působení na klíčových trzích

I. Popis projektu

Účel	<ul style="list-style-type: none">▪ Identifikovat a průběžně aktualizovat klíčové trhy pro export a investice▪ Koordinovat proexportní aktivity související s teritoriem
Cílový stav	<ul style="list-style-type: none">▪ Flexibilní teritoriální priority▪ Koordinace exportních akcí v teritoriu▪ Růst informovanosti podnikatelů o proexportních aktivitách
Měřítko	<ul style="list-style-type: none">▪ Počet subjektů aktivně zapojených do koordinace▪ Spokojenost českých firem.

II. Realizace projektu

Hlavním cílem konceptu „prioritních zemí“ je přispět ke **zvýšení a diverzifikaci českého vývozu** a zároveň **umožnit koncentraci aktivit orgánů státní správy** na těch trzích, které mají výrazný potenciál růstu českého vývozu.

V roce 2010 byl koncept prioritních zemí podroben zevrubné analýze v České radě pro obchod a investice („ČROI“) za účelem posouzení, jak je vnímám podnikatelskou veřejností, zda v něm pokračovat a do jaké míry pomáhá firmám v přístupu na předmětné trhy. Na základě pozitivních reakcí a jednoznačně vyjádřené podpory pak byla posouzena kritéria pro aktualizaci prioritních zemí a rozhodnuto o nástrojích, jimiž bude koncept prioritních zemí naplňován.

Výsledkem je, že byl zúžen počet prioritních zemí z 19 na 12 - **Brazílie, Čína, Egypt, Indie, Kazachstán, Mexiko, Rusko, Srbsko, Turecko, Ukrajina, USA a Vietnam**, přičemž koncept prioritních zemí zůstal i nadále formulován výlučně ve vztahu vůči zemím mimo EU.

Prioritní země byly vybrány na **základě makroekonomických kritérií** (váha 58 % - celkový ekonomický potenciál země, podíl na světovém dovozu, vývoj HDP, vývoj vzájemných vztahů s ČR, podíl na obratu zahraničního obchodu ČR, nárůst vývozu z ČR v uplynulých letech), **stanovisek podnikatelů** (z hlediska potenciálu trhu země a jeho saturace - váha 30 %) a **vyjádření státní správy** (váha 12 %).

Koncept prioritních zemí byl **naplňován prostřednictvím konkrétních aktivit a nástrojů**, mezi něž patří zajištění dostatečné personální kapacity na zastupitelských úřadech České republiky v příslušných zemích, organizace proexportně orientovaných akcí (výstavy, veletrhy, podnikatelské mise), mezivládní aktivity na podporu rámce vztahů (jednání mezivládních, smíšených výborů, obchodně-politická jednání v rámci EU), oborově orientované akce.

Byl vytvořen **nový systém komunikace mezi státní správou a podnikatelskou sférou** s cílem lépe koordinovat plánování proexportních aktivit směřovaných na trhy prioritních zemí. Tato komunikace probíhá především po linii **expertních týmů**, jež byly koncipovány pro každou prioritní zemi a které se skládají z odborníků z řad státní správy, podnikatelských reprezentací a jednotlivých podniků.

Prostřednictvím expertních týmů je české podnikatelské sféře (včetně malých a středních podniků) dána možnost se nejen vyjadřovat k plánovaným proexportním akcím, ale také doporučovat, jaké aktivity by pro danou zemi z hlediska jejich sektoru byly vhodné, čili by je státní správa měla organizačně nebo finančně podpořit. Tato doporučení po posouzení projektovým týmem „působení na klíčových trzích“ slouží jako podpůrný argument pro rozhodování příslušných orgánů státu, které spravují jednotlivé programy na podporu českého vývozu. Jedná se tedy o finančně neutrální přístup, který ovšem zesiluje při konkrétním rozhodování státní správy odborná hlediska českých podnikatelů.

Druhým efektem je **koordinace jednotlivých aktivit a využití synergického efektu**. To je úkolem zejména pro vedoucí expertních týmů, aby upozornili a případně zabránili hrozícím termínovým a obsahovým kolizím a navrhovali například sloučení akcí. Příkladem může být účast českých firem na veletrhu Energetika a životní prostředí v Bělehradě a podnikatelská mise Hospodářské komory do zemí západního Balkánu. Přestože obě akce byly svým rozsahem menší, načasování pobytu návštěvy podnikatelské mise v Bělehradě vytvořilo velice významnou přítomnost českých firem a organizací v jeden čas, což neprošlo bez povšimnutí např. srbských médií a státní správy.

Dalším účelem expertních týmů je větší vzájemná informovanost mezi státní správou a podnikatelskou sférou. Efekt této komunikace, jež probíhá uvnitř expertních týmů, je zesílen tím, že **společně vypracované plány nejvýznamnějších proexportních akcí jsou publikovány na portálu BusinessInfo.cz** v části, která je věnována výlučně prioritním zemím. To umožňuje českým podnikatelům na jednom místě nalézt nabídku všech aktivit, ať je organizuje státní správa nebo podnikatelské svazy.

Současně byly zpracovány a na BusinessInfo.cz umístěny **přehledy perspektivních oborů v jednotlivých prioritních zemích**. Samozřejmostí je, že podnikatelé mohou získat v dané části veškeré relevantní a průběžně aktualizované kontakty, včetně organizačních podrobností o jednotlivých akcích.

III. Další rozvoj projektu

V rámci projektu budou dále rozvíjeny následující oblasti:

- respektování principu teritoriálních priorit při alokaci zdrojů a plánování aktivit státní správy;
- průběžná aktualizace plánů nejvýznamnějších proexportních akcí;
- zefektivnění činnosti a komunikace expertních týmů;
- vytvoření systému automatizace tvorby plánů nejvýznamnějších proexportních akcí, který bude mimo jiné zajišťovat maximální automatické rozesílání informací o plánovaných aktivitách;
- lepší marketing plánů akcí pro jednotlivá prioritní teritoria;
- rozšíření nového systému komunikace mezi státní správou a podnikatelskou sférou na další teritoria.

Projekt č. 3: Budování dobrého jména ČR v zahraničí

I. Popis projektu

Účel	<ul style="list-style-type: none">▪ Zvýšit pozitivní informovanost o ČR v zahraničí▪ Vylepšit obraz ČR v zahraničí▪ Efektivně využívat prostředky na prezentaci ČR
Cílový stav	<ul style="list-style-type: none">▪ „ČR jako spolehlivý a atraktivní partner pro obchodní a investiční spolupráci“
Měřítko	<ul style="list-style-type: none">▪ Větší pozitivní medializace ČR v zahraničí▪ Rozpracované a uzavřené kontrakty

II. Realizace projektu

Projekt se zaměřuje na zlepšení prezentace ČR, její průmyslové základny a exportního a investičního potenciálu české podnikatelské sféry ve světě. Základním vodítkem, jimž se činnost orgánů státní správy řídí v této oblasti, je **Koncepce prezentace České republiky na mezinárodních veletrzích a výstavách („Koncepce“)**, kterou realizuje Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR.

Při realizaci Koncepce se MPO soustředilo na **zefektivnění vynakládaných rozpočtových prostředků a zlepšení spolupráce s podnikatelskými reprezentacemi.**

V této souvislosti MPO spolupracovalo s podnikatelskou sférou prostřednictvím oborových svazů a asociací, Svazem průmyslu a dopravy ČR a Hospodářskou komorou ČR, a to formou rozhodujícího podílu při výběru veletržních akcí a rozhodování o jejich podobě.

Na základě dosažených zkušeností byl v roce 2009 **modifikován proces přípravy a realizace českých oficiálních účastí na mezinárodních výstavách a veletrzích („ČOÚ“)**, aby vycházel **vstříc požadavkům podnikatelské sféry** (úprava velikosti hrazené plochy, možnost příspěvku na dopravu exponátů, možnost nomenklaturně rozptýlené české expozice v rámci jednoho veletrhu). Dále došlo k administrativnímu a organizačnímu zjednodušení procesu přípravy oficiálních účastí a ke zvýšení účinnosti a kvality prezentace včetně zabezpečení zpětné vazby z pohledu efektivnosti účasti.

Jako základní nástroj pro zajištění efektivnější prezentace a informovanosti o ČR v zahraničí v kompetenci MPO byly i v roce používány ČOÚ. **V roce 2009 bylo realizováno 44 takových českých oficiálních účastí na mezinárodních veletrzích a výstavách ve 23 zemích 5 kontinentů.** Většinou šlo o účast na specializovaných, oborově zaměřených akcích s výjimkou **Mexika, kde byla uspořádána národní výstava.** Celkem se výše uvedených akcí zúčastnilo 675 vystavovatelů.

Ministerstvo průmyslu a obchodu na tyto aktivity včetně všech souvisejících výdajů v roce 2009 vynaložilo celkem 119 miliónů Kč.

Základním měřítkem pro hodnocení projektu jsou rozpracované a uzavřené kontrakty českých podnikatelských subjektů vyplývající z jejich účasti na státem podporovaných

veletržích a výstavách ve srovnání s vloženými prostředky na účast ČR na těchto akcích. Doplnujícím měřítkem je větší pozitivní medializace ČR v zahraničí formou koordinované státní prezentace v zahraničí.

Přibližná částka **obchodního přínosu** na základě dotazníků vyplňovaných vystavovateli v průběhu veletrhů a dodatečně zjišťovaných informací činila v roce 2009 celkem **8.417.085 tis Kč**. Přímé náklady na české oficiální účasti na zahraničních veletržích a výstavách v roce 2009 činily 80.833.720,-- Kč. **Na každou vynaloženou korunu tak odhadovaných obchodní přínos činil 104,13 Kč.**

Novým prvkem bylo v roce 2009 **zavedení finanční pomoci na tuzemských veletržních akcích pro začínající exportéry a malé a střední podniky** ve formě vystavovatelských inkubátorů a incomingových misí. Jejich účelem bylo nasměrovat pozornost zahraniční odborné veřejnosti k tuzemským veletržním a výstavním akcím. V rámci výše uvedených prostředků byly na tyto aktivity vyčleněny 3 miliony Kč, které byly použity k podpoře 15 tuzemských akcí.

S cílem využít prostředky strukturálních fondů byl v roce 2009 připraven k realizaci pro následující roky projekt **Společných účastí na specializovaných výstavách a veletržích**, který bude financován z prostředků Operačního programu Podnikání a Inovace. ČOÚ a specializované výstavy a veletrhy se tak stanou komplementárními prvky na sebe navazujícího systému prezentací na zahraničních veletržích a výstavách, který **umožní zvýšit celkový objem prostředků na tuto proexportní aktivitu, aniž by docházelo ke zvýšeným nárokům na státní rozpočet**. V této souvislosti proběhlo výběrové řízení na dodavatele projektu, kterým se stala na základě rozhodnutí výběrové komise dne 10.12.2009 Hospodářská komora ČR.

S cílem zvýšení povědomí o české průmyslové produkci byla vytvořena putovní **expoze profesionálních fotografií špičkových českých průmyslových výrobků** z nichž každý reprezentoval jeden z krajů České republiky. Cílem bylo prezentovat ČR jako zemi s hlubokou průmyslovou tradicí, která je však technologicky a designově současná a moderní, zemi s velkou pestrostí průmyslové produkce. Expozice byla inaugurována v Bruselu při slavnostním zahájení Českého předsednictví EU a následně byla v průběhu roku používána jako výtvarný leitmotiv zejména při organizování národních výstav jako nejvyšší formy ČOÚ.

III. Další rozvoj projektu

V rámci projektu bude budou dále rozvíjeny následující oblasti:

- příprava nové koncepce prezentace ČR na mezinárodních veletržích a výstavách;
- větší zapojení podnikatelských svazů a asociací do výběru a organizace ČOÚ;
- realizace projektu Specializovaných výstav a veletrhů při využití finančních prostředků ze strukturálních fondů v rámci programu OPPI;
- realizace edice informačně propagačních tiskovin, jež budou k dispozici pro připravované ČOÚ a další prezentační aktivity v roce 2011 (11 titulů, každý v 5 jazykových mutacích);
- koordinace podnikatelsky orientovaných aktivit souvisejících s českou účastí na světové výstavě EXPO 2010 v Šanghaji.

Projekt č. 4. Účinná asistence pro exportéry

I. Popis projektu

Účel	Poskytovat firmám profesionální, efektivní a účelnou asistenci
Cílový stav	<ul style="list-style-type: none">▪ Koordinované působení subjektů v zahraničí i doma▪ Lobování za zájmy firem v zahraničí▪ Kvalitní informační servis o dění v teritoriu▪ Poskytování ucelených řešení▪ Přenos trendů a inovací ze zahraničních trhů
Měřítko	<ul style="list-style-type: none">▪ Růst úspěšných případů▪ Růst počtu firem s exportem nad 10 mil. Kč▪ Růst příležitostí v zahraničí▪ Spokojenost klientů se službami▪ Růst času věnovaného firmám▪ Zvýšení informovanosti o teritoriu

II. Realizace projektu

Hlavní prioritou projektu, na jehož práci se kromě MPO podílejí i MZV, obchodně-ekonomické úseky zastupitelských úřadů České republiky v zahraničí („OEÚ ZÚ“), CzechTrade, CzechInvest, Česká centra, EGAP, ČEB, HK ČR a SP ČR, bylo poskytnout v podmínkách snížené vnější poptávky a globálního ekonomického útlumu **účinnou, tržně orientovanou a firmami vyhledávanou asistenci firmám při jejich vstupu a rozvoji podnikání na zahraničních trzích.**

Za tím účelem byly vytvářeny předpoklady pro to, aby všechna uvedená pracoviště mohla věnovat **více hodin exportérům a investorům do zahraničí.** Ti si i v roce 2009 mohli vybrat ze široké škály služeb **informační, poradenské, asistenční, prezentační, finanční a obchodně-politické povahy.**

Služby státu v oblasti obchodu a investic byly prezentovány uceleným a jednotným způsobem v publikaci **Export v kostce.** V ní vývozci přehlednou a strukturovanou formou našli informaci o tom, jak stát může napomoci, jaké jsou podmínky přístupu k jeho službám a které instituce doma a v zahraničí je poskytují. Publikace je k dispozici v elektronické podobě na klíčových podnikatelských kontaktních místech, dodává se na vhodné akce v ČR a je k dispozici i v elektronické podobě na portále **Businessinfo.cz.**

Vyhodnocování **spokojenosti se službami státu v oblasti podpory exportu probíhalo prostřednictvím bezplatné Zelené linky pro export.** Na Zelené lince bylo také možné uplatnit jakýkoli dotaz či podnět týkající se proexportní politiky a služeb státu.

Koncept projektu „**Individualizovaných služeb poskytovaných OEÚ ZÚ**, který měl umožnit poskytování placených zakázek OEÚ ZÚ, nebyl v roce 2009 dokončen a jeho případné spuštění bude dále posuzováno v ČROI.

K prosazování obchodních a podnikatelských zájmů českých firem, odstraňování překážek bránících rozvoji obchodních a investičních vztahů a zvyšování povědomí o perspektivách dvoustranných hospodářských vztahů byla využívána **zasedání mezivládních či jiných smíšených komisí**.

V roce 2009 se taková zasedání uskutečnila s Albánií, Běloruskem, Čínou, Jihoafrickou republikou, Indonésií, Mongolskem, Mexikem, Kazachstánem, Německem, Polskem, Ruskem, Srbskem, Ukrajinou, Uzbekistánem a Vietnamem.

Přibližování nových obchodních příležitostí napomáhaly také **semináře a konference v České republice zaměřené na propojování (matchmaking) českých a zahraničních subjektů**. Akce tohoto druhu byla v roce 2009 organizovány s firmami z Albánie, Běloruska, Brazílie, Číny, Francie, Jihoafrické republiky, Kazachstánu, Maďarska, Makedonie (FYROM), Moldavska, Malty, Německa, Palestiny, Peru, Polska, Ruska, Rumunska, Řecka, Slovenska, Švédska, Tchajwanu, Turecka, Ukrajiny, Uzbekistánu, Velké Británie, USA).

Nově byla zvýšená pozornost věnována **mezinárodní spolupráci v oblasti průmyslového výzkumu, vývoje a inovací**, kdy primárním cílem je pomoci českým firmám v rozvoji společných projektů se zahraničními partnery a zavádění výsledků vědy a výzkumu na mezinárodní trhy. Tyto aktivity byly v roce 2009 podpořeny novelou zákona č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou, jež otevřela prostor pro financování praktických aplikací vědy a výzkumu určených pro vývoz. Současně byly organizovány technologické dny s vybranými zeměmi (Argentina, Belgie, Dánsko, Finsko, Izrael, Lucembursko, Mexiko, Malajsie, Singapur a Velká Británie), a vytvářeny nové smluvní vztahy na bázi dohod o průmyslové spolupráci v oblasti vědy a výzkumu (Izrael).

Zlepšila se a zkvalitnila **nabídka individualizovaných služeb poskytovaných agenturou CzechTrade**, která je přizpůsobována potřebám zákaznických skupin a zaměřuje se na zakázky s vyšší přidanou hodnotou.

CzechTrade vylepšil **Adresář českých exportérů**, který se díky nové grafické úpravě a zjednodušenému členění firem do 26 oborů stal pro zahraniční návštěvníky/potenciální partnery přehlednějším. Adresář zahrnuje dva základní moduly Basic a Business plus a je k dispozici v celkem 14 jazykových mutacích.

Nové trhy pomáhá CzechTrade nalézat prostřednictvím inovované služby „**průzkum trhu**“ a také prostřednictvím **databáze přístupu na trh**.

České firmy si mohou služby CzechTrade objednat elektronicky prostřednictvím **klientského rozhraní na webu CzechTrade**, který získal v roce 2009 novou, obsahově kvalitnější a přehlednější podobu.

CzechTrade překonal také dřívější obavy, jež byly spojovány s novým způsobem pomoci firmám, které se na zahraničních trzích chtějí prosadit prostřednictvím průmyslového designu. Balíček služeb v rámci projektu **Design pro export**, s nímž je spojen adresář designerů <http://design.czechtrade.cz>, se v roce 2009 dobře rozvinul .

O kvalitě služeb CzechTrade svědčí to, že agentura v roce 2009 úspěšně prošla **hodnocením výkonnosti systému řízení podle standardu International Quality Rating Systém.**

III. Další rozvoj projektu

V rámci projektu bude budou dále rozvíjeny následující oblasti:

- stabilizovat personální obsazení týmu;
- vyhodnocení požadavků podnikatelů na služby státu v oblasti podpory exportu a investic;
- příprava východisek a tezí nové proexportní politiky;
- Exportní strategie České republiky pro období 2011-2016;
- nová nabídka služeb pro exportéry a investory do zahraničí;
- efektivní ekonomická diplomacie prostřednictvím mezivládních/smíšených komisí, seminářů a konferencí;
- dopracovat systém zjišťování spokojenosti se službami OEÚ ZÚ (zejména ve vazbě na výstupy projektu č. 9) a zvážit rozšíření služeb Zelené linky pro export, (např. rozšířením o další poskytované informace, zdokonalením aktivního zjišťování spokojenosti klientů se službami vč. vyhodnocení zpětné vazby s důrazem na služby obchodně-ekonomických úseků);
- připravit další verzi „Kodexu“ a Exportu v kostce.

Projekt č. 5: Zvýšení vývozu služeb

I. Popis projektu

Účel	<ul style="list-style-type: none">▪ Liberalizace trhu služeb v zemích EU a ve třetích zemích▪ Zvýšení podílu exportu služeb a zkvalitnění jejich struktury
Cíle projektu	Využívání výhod jednotného vnitřního trhu pro obchod službami Zvýšit informovanost podnikatelů o možnostech poskytování služeb na zahraničních trzích Vytvoření nabídky konkurenceschopných služeb do zahraničí Cílená prezentace kapacit ČR ve službách pro zájemce v zahraničí
Měřítko	<ul style="list-style-type: none">▪ Export služeb na obyvatele▪ Snižování bariér na trhu služeb v rámci EU i navenek

II. Realizace projektu

Projekt je zaměřen na **zvýšení podílu exportu služeb na celkovém exportu**. Jednou ze základních oblastí projektu je **podpora liberalizace služeb**, která se dotýká jak liberalizace služeb na vnitřním trhu EU, tak i na trzích třetích zemí. Dochází také k **poskytování odborné podpory podnikatelům při exportu služeb** a prezentaci konkurenceschopných poskytovatelů v zahraničí.

Podpora liberalizace služeb

Ve vztahu k exportu služeb na trhy mimo EU usiluje ČR o zlepšení podmínek svých exportérů zejména prostřednictvím aktivní účasti na Společné obchodní politice EU v rámci multilaterálních a bilaterálních jednání a evropské Strategie pro přístup na trh a dále aktivitami na poli dalších mezinárodních ekonomických organizací.

V průběhu roku 2009 došlo zejména za přispění českého předsednictví v Radě EU k uzavření **Dohody o volném obchodu s Koreou**, která jde zejména v oblasti služeb za rámec obdobné dohody Koreje s USA a nabízí tak evropským exportérům služeb dobré podmínky pro vstup na korejský trh. Pokračují také jednání s **Indií** a v oblasti liberalizace obchodu službami se očekává ambiciózní dohoda.

Během českého předsednictví v Radě EU byla zahájena také jednání o **Všeobecné hospodářské a obchodní dohodě s Kanadou**. Dohoda přispěje v oblasti služeb k odbourání dosavadních překážek pro české exportéry služeb. V souvislosti s vyjednáváním této dohody se plánuje zpracování nezávislé studie překážek na kanadském trhu služeb, která by umožnila identifikaci potřeb českých poskytovatelů služeb pro vstup na kanadský trh a aktivní a efektivní prosazování jejich zájmů v rámci SOP EU.

Významného projektu k identifikaci překážek pro obchod službami se ČR účastní na půdě Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD). Sekretariát OECD vytváří

ve spolupráci s členskými státy databázi překážek obchodu službami a na jejím základě **index omezení obchodu službami** (STRI). Tento projekt dosud zahrnuje 4 kategorie služeb a členské země OECD po úspěšném zakončení pilotní fáze plánují jeho rozšíření na další země a kategorie služeb.

V rámci EU bylo efektivní využívání výhod vnitřního trhu podpořeno včasnou implementací směrnice o službách. Dne 17. června 2009 byl schválen Zákon č. 222/2009 o volném pohybu služeb. Tento zákon transponuje Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006, o službách na vnitřním trhu, jejíž lhůta pro implementaci uplyne dne 28. prosince 2009. V souvislosti se směrnicí o službách došlo také ke změně v řadě povolovacích režimů, které obsahovaly požadavky nekompatibilní se Směrnicí.

Podle studie k ekonomickým dopadům návrhu zákona o volném pohybu služeb bude mít zavedení zákona **pozitivní dopad nejen na všechny makroekonomické ukazatele**, ale také **zjednoduší podnikatelské prostředí**, neboť usnadní podnikání ve službách ve všech státech EU a sníží administrativní zátěž. Ze zvýšeného objemu služeb budou profitovat **podnikatelé**, kteří budou moci neomezeně rozšiřovat svůj akční rádius na trzích EU i **spotřebitelé**, protože nárůst konkurence na trhu bude mít pozitivní vliv na kvalitu i cenu nabízených služeb. Státu pak tento zvýšený objem služeb přinese prospěch ve formě vyšších daňových příjmů.

Hlavním institutem obsaženým v zákoně o volném pohybu služeb, který **přímo podpoří export v rámci EU**, je zřízení tzv. **Jednotných kontaktních míst (JKM) pro podnikatele**. Dalšími instituty, které zefektivní podnikání v EU jsou přeshraniční poskytování služeb, zavedení vzniku oprávnění uplynutím lhůty, práva příjemců služeb ve vztahu k poskytovatelům a zavedení systému administrativní spolupráce mezi úřady členských států prostřednictvím elektronického informačního systému (tzv. IMI systému). Všechny tyto instituty zefektivní fungování vnitřního trhu a posunou ho blíže k jeho faktickému dokončení.

JEDNOTNÁ KONTAKTNÍ MÍSTA

Od 28. prosince 2009 začnou v rámci 15 obecních živnostenských úřadů v sídle krajů fungovat JKM. Na těchto místech obdrží podnikatelé (bez ohledu na to, zda jsou občany ČR nebo cizinci) **informace** týkající se poskytování služeb v EU včetně informací o opravných prostředcích proti rozhodnutím správních orgánů, požadavcích týkající se ochrany spotřebitele v jiných členských státech apod. Povolovací režimy u některých služeb mohou být velmi komplikovanou záležitostí. Podnikatel, který má zájem takovou službu poskytovat, musí ke získání všech potřebných povolení často poslat žádost na celou řadu úřadů, což je časově značně neefektivní. Tento problém řeší JKM, která podnikateli zprostředkují veškeré formuláře a žádosti potřebné k provozování dané služby a ty pak odešlou příslušným správním orgánům. Podnikatel tak vše vyřídí na **jednom místě během krátké doby**.

Mimo patnácti fyzických JKM bude v rámci existujícího internetového portálu BusinessInfo fungovat také **webová stránka** (www.eugo.cz) umožňující dálkový přístup. Tato stránka zprostředkuje podnikatelům kompletní informace o veškerých povolovacích režimech a umožní jim vyřídit si veškeré náležitosti spojené se vstupem do podnikání přímo z domova prostřednictvím elektronických formulářů.

PŘESHraniČNÍ POSKYTOVÁNÍ SLUŽEB

Za přeshraniční poskytování služeb se považuje činnost, kdy se poskytovatel **nestává trvalou součástí ekonomického systému** cizí země, ale pouze **příležitostně** poskytne službu přes hranice. Příkladem přeshraničního poskytování služeb je např. jednorázová stavební zakázka v zahraničí. Svou dočasností a příležitostným charakterem se přeshraniční poskytování služeb liší od režimu usazení, kdy subjekt trvale a dlouhodobě podniká na území daného cizího státu (např. formou pobočky). Přestože svobodu usazování i svobodu přeshraničního poskytování služeb garantuje už smlouva o ES a na ni navazující bohatá judikatura ESD, v praxi členské státy judikaturu obcházejí a podnikatelé stále čelí celé řadě překážek. Směrnice jasně definuje podmínky umožňující členskému státu ukládat požadavky vůči zahraničním poskytovatelům služeb. Čeští přeshraniční poskytovatelé služeb by se tak v budoucnu neměli setkávat s neopodstatněnými požadavky, které nejsou v souladu s principy vnitřního trhu.

VZNIK OPRÁVNĚNÍ UPLYNUTÍM LHŮTY

Vznik oprávnění uplynutím lhůty neboli tichý souhlas, který bude fungovat u několika povolovacích režimů, zaručuje podnikatelům ochranu před nečinností a liknavostí úřadů. V praxi bude tichý souhlas fungovat tak, že pokud se úřad k podané žádosti nevyjádří ve stanovené lhůtě, bude se mít za to, že žádost schválil a podnikatel dané **povolení získá automaticky**.

PRÁVA PŘÍJEMCŮ SLUŽEB

Vedle podnikatelů pamatuje zákon také na **spotřebitele**, tedy příjemce služeb. Poskytovatel služeb musí zajistit, aby podmínky přístupu k poskytovaným službám **nebyly žádným způsobem diskriminační** a neprotěžovaly domácí příjemce služeb na úkor příjemců zahraničních. Mimo to stanovuje zákon poskytovatelům služby povinnost zpřístupnit příjemci služby informace umožňující jeho snadnou identifikaci.

SYSTÉM ADMINISTRATIVNÍ SPOLUPRÁCE

Systém administrativní spolupráce (tzv. IMI systém) představuje revoluční posun v komunikaci mezi správními úřady členských zemí EU. Tento on line systém pro elektronickou výměnu informací umožní těmto úřadům jednoduše identifikovat partnerský orgán v jiném členském státě, vyměňovat si potřebné dokumenty a rychle se dostat k požadované informaci související s volným pohybem služeb. Součástí IMI systému bude i tzv. výstražný mechanismus, jehož prostřednictvím budou mít členské státy možnost varovat se navzájem před poskytovatelem služeb, jehož činnost by mohla představovat riziko vážného poškození zdraví, bezpečnosti osob nebo životního prostředí v jiných členských státech. IMI systém usnadní volný pohyb služeb ve státech EU a zajistí také nezbytný dohled ze strany kontrolních orgánů jednotlivých členských států.

Poskytování odborné podpory při exportu služeb a prezentace konkurenceschopných služeb na zahraničních trzích

Záměrem je zejména zajištění informovanosti podnikatelské veřejnosti o problematice sektoru služeb, o možnostech jejich exportu do jednotlivých zemí, pravidlech pro poskytování služeb na zahraničních trzích, relevantních programech podpory apod.

Dochází k pravidelné aktualizaci rubriky Export služeb na portálu BusinessInfo, která soustřeďuje informace o sektoru služeb na jediné místo a usnadňuje uživatelům jejich vyhledávání. Rubrika je dostupná na <http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/export-sluzeb/1001638/>. Rubrika obsahuje také kompletní přehled podpůrných programů využitelných poskytovateli služeb, který je pravidelně aktualizován. Každoročně je aktualizována také analýza přímých zahraničních investic v oblasti služeb. Pro prvovývozce služeb funguje „*Dotazník exportní připravenosti českých firem*“.

Na zahraničních akcích agentury CzechTrade (veletrhy a prezentace), v zahraničních kancelářích CzechTrade a při dalších příležitostech jsou distribuovány letáky „**Your Czech Supplier**“, jejichž cílem je **zdůraznit potenciál českých dodavatelů v oblasti služeb**, vymezení nabídky vybraných českých služeb pro zahraniční partnery a argumentace, proč zvolit právě českého dodavatele služeb. V této souvislosti byl také vytvořen informační banner na internetových stránkách zahraničních kanceláří CzechTrade, pod nímž jsou shrnuty základní informace o potenciálu českých dodavatelů služeb včetně argumentace, proč zvolit právě českého dodavatele služeb. Zahraničním podnikatelům nabízí službu vyhledání vhodného českého dodavatele a zprostředkování úvodního kontaktu.

III. Další rozvoj projektu

V rámci projektu budou dále rozvíjeny následující oblasti:

- navázání užších kontaktů s poskytovateli služeb a jejich profesními svazy a identifikace potřeb českých podnikatelů pro vstup na zahraniční trhy služeb;
- stabilizovat personální obsazení týmu;
- sběr informací o překážkách obchodu službami, jejich analýza a snaha o jejich odstraňování;
- aktivní obchodní politika v oblasti služeb, prosazování liberalizace služeb v rámci jednání ve Světové obchodní organizaci (WTO) i dvoustranných jednání se třetími zeměmi;
- efektivní využívání výhod jednotného vnitřního trhu.

Projekt č. 6: Zvýšení přímých investic a akvizic do zahraničí

I. Popis projektu

Účel	<ul style="list-style-type: none">▪ Zvýšit investice českých firem do zahraničí
Cílový stav	<ul style="list-style-type: none">▪ Více kvalitních investic českých firem v zahraničí▪ Účinné poradenství a asistence při diverzifikaci výroby a poskytování služeb do zahraničí a investicích českých firem▪ Kvalitní informace o investičních a akvizičních příležitostech▪ Dostupné finanční zdroje pro kvalitní investiční projekty
Měřítko	<ul style="list-style-type: none">▪ Hodnota pojištění českých přímých zahraničních investic (EGAP)▪ Roční hodnoty českých přímých zahraničních investic (ČEB)

II. Realizace projektu

V průběhu realizace projektu byl **vytvořen a nastartován systém koordinované podpory pro investiční aktivity českých firem v zahraničí**. V rámci činnosti projektového týmu za účasti zástupců Ministerstva průmyslu a obchodu, EGAP, České exportní banky, agentur CzechTrade a CzechInvest a v součinnosti s obchodně-ekonomickými úseky zastupitelských úřadů ČR byly vytvořeny následující systémové předpoklady a nástroje pro rozvoj přímých investic a související aktivity českých subjektů v zahraničí:

- databáze investičních činností (on-line);
- informační publikace „Manuál pro rozšíření výroby do zahraničí“;
- přehled o investičním prostředí v jednotlivých zemích (on-line, pravidelně aktualizovaný);
- přehled o mezinárodní legislativní úpravě související s problematikou zahraničních investic, zejména dohod o ochraně investic, dohod o hospodářské spolupráci a dohod o zabránění dvojímu zdanění (on-line, průběžně aktualizovaný);
- semináře zaměřené na prosazování českých investic;
- poradenské a konzultační služby;
- systém pojišťování investic v zahraničí proti politickým rizikům – EGAP (rámcové informace k dispozici on-line);
- nabídka dlouhodobého financování investic v zahraničí – ČEB (rámcové informace k dispozici on-line).

Vytvořený systémový rámec pro podporu investičních aktivit českých firem v zahraničí byl připraven a realizován takto:

Databáze investičních příležitostí

On-line databáze, vytvořená agenturou CzechTrade v roce 2006, byla dále propracována a zdokonalena. Investiční příležitosti jsou zveřejňovány v on-line databázi na portálu BusinessInfo. Ve srovnání s předcházejícím obdobím se počet zveřejněných informací v roce 2009 zdvojnásobil. Zdrojem informací jsou především zastupitelské úřady ČR v zahraničí a zahraniční kanceláře CT v příslušných zemích. Informace o investičních

příležitostech jsou rovněž přenášeny do Mapy oborových příležitostí CzechTrade a cílovým zájemcům jsou přímo zaslány elektronicky. Agentura CzechTrade poskytuje také navazující asistenci, která umožní vybrané příležitosti efektivně využít.

Manuál na rozšíření výroby do zahraničí

V roce 2007 byla v počtu 1500 kusů vydána publikace „Manuál na rozšíření výroby do zahraničí“ jako návod postupu pro potenciální české investory v zahraničí. Součástí této publikace byly informace z 94 zemí o investičním prostředí a kontaktech na místní agentury pro podporu přímých zahraničních investic i reference na české firmy, které v jednotlivých relacích již investují. Tato publikace, která byla distribuována českým firmám při příležitosti teritoriálních a oborových seminářů, se setkala se značným zájmem. **Proto byla v průběhu roku 2009 rozšířena, aktualizována (obsahuje 99 zemí) a vydána již ve 2. vydání.**

Průběžná aktualizace informací o investičním prostředí v zahraničí

Návazně na zpracování základního manuálu pro české investory se další pravidelná aktualizace této problematiky stala součástí osnovy pro zpracování Souhrnných teritoriálních informací, které zastupitelské úřady ČR dvakrát ročně zpracovávají pro 89 rezidentních zemí a jednou ročně pro další nerezidentní relace. V rámci Souhrnných teritoriálních informací, které jsou pro českou podnikatelskou sféru k dispozici na portálu BusinessInfo, jsou tak pro jednotlivé země pravidelně poskytovány aktuální informace k následujícím tematickým okruhům:

- podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, podmínky pro investory);
- přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura);
- české investice v teritoriu;
- perspektivní odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty;
- rizika investování v teritoriu.

Přehled o legislativní úpravě související s problematikou zahraničních investic

Údaje o bilaterálních dohodách o ochraně investic a o zabránění dvojímu zdanění jsou zveřejňovány na internetových stránkách Ministerstva financí (v současné době má ČR v platnosti bilaterální dohody o podpoře a ochraně investic se 75 zeměmi; dále je rovněž sjednáno 76 dvoustranných smluv o zamezení dvojího zdanění).

V rámci novely zákona č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou došlo ke změně přístupu z podpory vývozu zboží „národního původu“ na podporu vývozu „**v národním zájmu**“, což podporuje zakládání dceřinných společností českých firem v zahraničí a využívání jejich přítomnosti k pronikání na zahraniční trhy. Nová úprava tak umožňuje, aby **státem podporované pojištění a financování mohlo být poskytováno i dceřinným společnostem českých firem v zahraničí.**

Semináře zaměřené na prosazování českých investic

Ve spolupráci MPO a agentury CzechTrade byla do pořádání tzv. exportních konferencí a specializovaných teritoriálních seminářů zařazena i problematika podpory českých investic v zahraničí. Vyhodnocení těchto seminářů je předmětem samostatného projektu.

Poradenské a konzultační služby

Poradenské a konzultační služby pro zájemce o konkrétní investice v zahraničí se staly běžnou součástí nabídky agentury CzechTrade i společností EGAP a ČEB. Dle zájmu potenciálních investorů jsou doplněny i o konkrétní asistenční služby zahraničních kanceláří CzechTrade a obchodně ekonomických úseků ZÚ v daných teritoriích.

Dlouhodobé financování investic v zahraničí

Do nabídky produktů financování se státní podporou České exportní banky byl zařazen i úvěr na investice v zahraničí, který umožňuje českému investorovi získat dlouhodobé úvěrové zdroje pro realizaci investice v zahraničí.

Přehled objemů poskytnutého financování ČEB – úvěr na investice v zahraničí v letech 2006 – 2009 uvádí následující tabulka (mil. CZK):

	2006	2007	2008	2009 (plán) ^{x)}
Úvěry ČEB na investice v zahraničí	4 871	1 081	1 545	8 320

pramen: ČEB, odbor exportního a projektového financování II

^{x)} dle plánu ČEB

Pojištění investic v zahraničí

EGAP nabízí v oblasti pojištění investic v zahraničí dva svoje produkty, a to:

- „I“ - pojištění investic českých právnických osob v zahraničí; toto pojištění kryje tzv. politická rizika, jako je riziko omezení nebo ztrát výnosů z investice v důsledku znemožnění jejich transferu do ČR, vyvlastnění investice bez odpovídající náhrady nebo politicky motivovaných násilných činů a porušení smluvních závazků ze strany hostitelské země;
- „If“ - pojištění úvěru na financování investic českých právnických osob v zahraničí; toto pojištění kryje vedle politických rizik i rizika komerční; úvěr může být použit jak na získání dlouhodobého hmotného, nehmotného či finančního majetku v zahraničí, tak i na provozní financování zahraničního podniku vlastněného českým investorem.

Přehled objemů pojištění „I“ a „If“ za období 2006 – 2009 uvádí následující tabulka (mil. CZK):

	2006	2007	2008	2009 (odhad) ^{x)}
„I“ – pojištění investic českých právnických osob v zahraničí	3 450	4 888	7 171	6 192
„If“ - pojištění úvěru na financování investic českých práv. osob v zahr.	0	8 177	2 657	1 339

pramen: EGAP, oddělení pojištění investic v zahraničí

^{x)} dle odhadu EGAP

Přímé investice ČR v zahraničí v období 2006-2009

Přehled o vývoji ročních hodnot českých přímých investic do zahraničí dává následující tabulka (mil. CZK):

	2006	2007	2008	2009 ^{x)}
přímé investice ČR v zahraničí	33 170	32 880	32 358	54 061

pramen: Česká národní banka (www.cnb.cz)

^{x)} údaj za 1.-3. čtvrtletí 2009

III. Další rozvoj projektu

- aktualizované informace o investičních příležitostech zahraničních trhů na BusinessInfo. cz a Export. Cz;
- optimalizace institucionálního uspořádání podpory investic do zahraničí;
- podpora vývozu investic do zahraničí prostřednictvím finančních produktů ČEB a EGAP;
- pokrok v probíhajících jednáních o změnách dvoustranných dohod o podpoře a ochraně investic;

Projekt č. 7: Rozvoj vývozních Aliancí

I. Popis projektu

Účel	České firmy mají větší šanci uspět v zahraničí jako Aliance
Cílový stav	<ul style="list-style-type: none">▪ Iniciovat vznik konkurenceschopných Aliancí a poskytovat jim podporu při vstupu na zahraniční trhy.▪ Vytvořit společnou nabídku služeb státu pro Aliance s důrazem na jejich prezentaci v zahraničí - nabídka služeb bude kombinací služeb poskytovaných CzechTrade, ČEB a EGAP.▪ Navrhnout / připravit programy rozvoje konkurenceschopnosti zaměřené na marketingovou podporu Aliancí v zahraničí v rámci strukturálních fondů 2007-2013.
Měřítko	<ul style="list-style-type: none">▪ Počet exportních Aliancí▪ Počet úspěšných případů vývozu

II. Realizace projektu

Vývozní aliance /dále jen Aliance/ jsou uskupení českých firem, zejména MSP, jejichž produkty a služby se vzájemně doplňují, s cílem cestou sdruženého marketingu ve formě společné propagace a prezentace v zahraničí zvýšit šance na úspěšný vstup na konkrétní zahraniční trhy a posílit pozice na trzích stávajících. Pozitivem je sdružení know-how v oblasti zahraničního marketingu a finančních prostředků, které umožní i malým firmám prezentaci ve finančně „náročných“ teritoriích.

Spolupráce firem v rámci Aliance se opírá i o další synergické efekty, jako je širší nabídka výrobků a služeb, posílení pozice vůči zahraniční konkurenci, posílení image.

K naplňování jednotlivých cílů:

1. Iniciovat vznik konkurenceschopných Aliancí a poskytovat jim podporu při vstupu na zahraniční trhy

Gestorem projektu je vládní agentura CzechTrade, která svoji činnosti ve smyslu Aliancí zaměřuje na:

A/ Iniciování vzniku nových konkurenceschopných oborových Aliancí

B/ Mapování perspektivních oborů a teritorií pro vznik Aliancí

C/ Asistenční podporu ve formě poradenství

D/ Realizaci marketingových aktivit Aliancí v zahraničí

E/ Spolupráci v oblasti PR

Za účelem realizace projektu byl z iniciativy agentury CzechTrade sestaven Projektový tým skládající se z pracovníků CzechTrade, ČEB, EGAP, a zástupců dvou Aliancí. Porady týmu probíhaly průběžně. Z jednotlivých etap realizace projektu byly zpracovány příslušné výstupy.

V roce 2008 a 2009 probíhala setkání zástupců Aliancí s vedením sekce zahraničního obchodu MPO a vedením agentury CzechTrade. Zástupci Aliancí dostali prostor pro prezentaci a vyhodnocení dosavadní spolupráce jak v rámci Aliance, tak s agenturou CzechTrade. Všichni zástupci vyjádřili spokojenost s dosavadním průběhem spolupráce, s podporou CzechTrade i způsoby nabízené podpory a prezentace v zahraničí. Rovněž vyjádřili spokojenost s prací gestorů, kterými jsou pracovníci odboru Strategie a prodeje CzechTrade.

Projekt musel reagovat na změněné potřeby podniků v souvislosti s probíhající krizí a projektový tým se proto snažil tento moment zohlednit při redefinování zejména budoucích cílů a vizí projektu.

Ad A/ Iniciování vzniku nových konkurenceschopných oborových Aliancí

Více pozornosti bylo věnováno mapování možností zakládání nových Aliancí. V současné době je evidováno 136 firem sdružených ve 23 vývozních Aliancích se zaměřením na:

- vodní hospodářství,
- technologie úpravy vody,
- dřevoobráběcí stroje,
- zařízení pro těžbu a úpravu nerostných surovin,
- informační technologie,
- ochranné pracovní prostředky,
- technologie pro kosmický průmysl,
- módní návrhářství,
- povrchové úpravy materiálů,
- elektrotechniku,
- žáruvzdorné materiály,
- průmyslové armatury pro energetiku,
- prostředky pro likvidace havárií, živelných pohrom,
- průmyslové elektrotechnologie,
- průmyslový design,
- telekomunikace,
- komplexní řešení v oblasti digitálních médií,
- sklářskou a keramickou výrobu,
- biotechnologie.

Ad B/ Mapování perspektivních oborů a teritorií pro vznik aliancí

Nové Aliance jsou zakládány jednak z iniciativy firem, jednak z iniciativy agentury CzechTrade. Interaktivní Mapa oborových příležitostí CzechTrade (denně aktualizovaný soubor, který je kromě interního použití rovněž ke stažení na www.BusinessInfo.cz), slouží jednotlivým gestorům při rozhodování o výběru firem/skupin firem/ pro oslovení s nabídkou na založení nové Aliance.

Potenciál pro vznik nových Aliancí:

- zdravotnictví,
- energetika, alternativní zdroje energie,
- ochrana životního prostředí,

- odpadové hospodářství,
- strojírenství.

Z pozice snadnějšího průniku na zahraniční trhy se forma Aliancí jeví jako vhodná pro sklářský průmysl, biotechnologie, potravinářský průmysl (zejména bio-potraviny), speciální technologie založené na výzkumu a know how, oblast služeb.

Ad C/ Asistenční podpora ve formě poradenství

Aliance mají možnost požádat gestora CzechTrade o konzultaci, případně přímo kontaktovat i vedoucího příslušné zahraniční kanceláře CzechTrade. Nejčastěji projednávané otázky jsou:

- v období zakládání aliance pomoc při vypracování alianční smlouvy,
- pomoc při vyhledání dalších členů Aliance,
- pomoc při vytipování vhodných zahraničních trhů,
- praktické informace k plánovaným aktivitám Aliance ve vztahu k zahraničním trhům,
- ověření potenciálu firem sdružených v Alianci,
- výběr vhodných služeb CzechTrade, ČEB a EGAP,
- doporučené účasti na zahraničních veletrzích a výstavách,
- plánování vlastních prezentací Aliancí v zahraničí,
- doporučení seminářů a školení.

Ad D/ Realizace marketingových aktivit Aliancí v zahraničí

Nejčastějšími marketingovými aktivitami Aliancí v zahraničí jsou společné prezentace a účast na veletrzích a výstavách.

Lze konstatovat, že Aliance až na výjimky plně využily nabídky z portfolia těchto služeb agentury CzechTrade a pro příklad lze uvést velmi úspěšné prezentace Aliance CDT v Mexiku, Číně, Rusku nebo Turecku, jejichž výsledkem bylo uzavření kontraktů za více než 500 mil. Kč. Aliance CZECH NBC TEAM díky prezentaci v SAE a Íránu realizovala zakázky za 430 tis. EUR. Obchodní úspěchy Aliance CWA v roce 2009 za přispění CzechTrade představují objemy přes milion EUR. Objemy realizovaných zakázek Aliance ICT se pohybují ve stovkách mil. Kč, stejně tak objemy investičních pobídek.

Kromě přímého finančního efektu ve formě uzavřených zakázek je dalším přínosem těchto marketingových aktivit možnost opakované účasti na dané akci, upevnění pozice Aliance a v ní sdružených firem na daném trhu, posílení image, realizace exportu i do zemí, kde nemá CT kanceláře, jako jsou např. Jordánsko, Singapur, Japonsko, Malajsie, Austrálie a další. V neposlední řadě také propagace českého designu.

Společnou propagací firem, Aliancí, CzechTrade, MPO a České republiky se vytváří synergický efekt přínosný pro všechny zúčastněné subjekty.

Ad E/ Spolupráce v oblasti PR

Nejúspěšnější Aliance jsou prezentovány na webových stránkách agentury CzechTrade, v časopise Trade Revue a příloze HN Exportér. Aliance prezentují úspěchy

spolupráce na svých webových stránkách, v interních informačních materiálech a oborových novinách a časopisech.

2. Vytvořit společnou nabídku služeb státu pro Aliance s důrazem na jejich prezentaci v zahraničí - nabídka služeb bude kombinací služeb poskytovaných CzechTrade, ČEB a EGAP

Společná nabídka služeb státních institucí CzechTrade, ČEB, EGAP, která umožňuje lepší orientaci v poskytovaných službách pro exportéry, je umístěna na portálu BusinessInfo (www.BusinessInfo.cz).

3. Navrhnout/přípravit programy rozvoje konkurenceschopnosti zaměřené na marketingovou podporu Aliancí v zahraničí v rámci strukturálních fondů 2007-2013

Nový „Projekt rozvoje vývozních Aliancí pro období 2010-2013“ bude vypracován a předložen do konce roku 2009. Za tímto účelem byl vytvořen nový projektový tým pod vedením ředitele odboru Strategie a prodeje CzechTrade.

III. Další rozvoj projektu

Další rozvoj projektu je svázán zejména s hlavními body nového programu, tedy:

- Pokračovat v práci s existujícími Aliancemi.
- Iniciovat vznik nových aliancí s ohledem na vládou preferované obory a prioritní země vývozu.
- Vyvíjet zvýšený tlak na aktivní činnost Aliancí.
- Vytvořit platformu spolupráce s Aliancemi ve formě partnerského marketingu.

Projekt č. 8: Nový systém řízení služeb státu pro export

I. Popis projektu

Účel	<ul style="list-style-type: none">▪ Zvýšit zákaznickou orientaci subjektů▪ Poskytovat lepší servis podnikatelům▪ Zlepšit koordinaci a informovanost výkonných subjektů navzájem
Cílový stav	<ul style="list-style-type: none">▪ Růst kvality služeb státu▪ Společná nabídka služeb státu▪ Služby „na míru“ klientům▪ Vyšší dostupnost služeb v zahraničí▪ Certifikovaný systém řízení podle ISO
Měřítko	<ul style="list-style-type: none">▪ Spokojenost podnikatelské sféry

II. Realizace projektu

V rámci tohoto projektu se pozornost zaměřila na **zlepšenou spolupráci ministerstev průmyslu a obchodu a zahraničních věcí** a dalších ústředních orgánů státní správy a jimi zřízených příspěvkových organizací při podpoře hospodářských zájmů České republiky v zahraničí a na další **rozvoj spolupráce státní správy a podnikatelské sféry při tvorbě a provádění politiky v oblasti podpory exportu a investic**.

V rámci tohoto projektu šlo o to, aby činnost státu a jimi zřízených institucí byla realizována **koordinovaným způsobem, který využívá synergie z jednotlivých proexportně orientovaných aktivit a zamezuje nežádoucím duplicitám**.

Také šlo o to, aby činnost ústředních orgánů státní správy **nebyla zatěžována zbytečnými a nikam nevedoucími kompetenčními spory**, které podnikatelskou sféru nezajímají. Pro ni je důležité, jak funguje státní správa jako celek a zdali je schopna poskytnout služby, které požaduje. V tomto směru bylo dosaženo výrazného pokroku kupředu.

Rozvíjeny byly systémové předpoklady pro to, **aby obchodně-ekonomické úseky zastupitelských úřadů (OEÚ ZÚ) mohly být řízeny manažersky při použití metody BSC (Balanced Score Card)**. Tato metoda umožňuje lepší plánování, vykazování a hodnocení činnosti OEÚ ZÚ. V roce 2009 byl tento systém rozšířen na všechny ZÚ, v jejichž rámci působí samostatný OEÚ ZÚ, takže ke konci roku 2009 byl tento systém používán na 81 úřadech v 67 zemích.

V roce 2009 byl systém plánování, vykazování a hodnocení činnosti OEÚ ZÚ zdokonalen a zjednodušen. Plán činnosti prvotně zpracovává OEÚ ZÚ ve spolupráci s vedoucím ZÚ a jednotlivými teritoriálními pracovníky MZV.

Všichni pracovníci působící v oblasti podpory exportu sdílejí relevantní informace o obchodních a investičních příležitostech a kontaktech s podniky prostřednictvím tzv. **Sdíleného informačního prostoru (SINPRO)**. V prostředí SINPRO jsou kromě těchto

informací zpracovávány a sdíleny plány činnosti jednotlivých OEÚ ZÚ, což umožňuje všem vzájemně kontrolovat, komentovat, doplňovat a hodnotit plánované úkoly.

Velká pozornost byla věnována **racionalizačním opatřením**, která v období rozpočtových omezení měla umožnit úsporu provozních nákladů při zachování, resp. zlepšení úrovně servisu pro české firmy a také jeho zpřehlednění pro zahraniční subjekty. Za tímto účelem došlo k dislokaci některých zahraničních kanceláří příspěvkových organizací CzechTrade a CzechInvest do prostor ZÚ v dotčených zemích.

Za velmi pozitivní je třeba považovat, že i pro rok 2009 se v zásadě podařil **udržet počet systemizovaných míst na OEÚ ZÚ ČR** a také na **zahraničních kancelářích CzechTrade/CzechInvest** a tím zachovat rozsah služeb pro české vývozce a investory. Bude-li v roce 2010 nutná redukce z důvodů omezení rozpočtových prostředků, musí tak dojít na základě dohody MPO a MZV, po projednání v České radě pro obchod a investice, a s ohledem na to, aby byly co nejméně dotčeny konkrétní hospodářské zájmy České republiky a jejích firem v daných zemích.

Česká rada pro obchod a investice

V průběhu roku 2009 pokračovala v činnosti **Česká rada pro obchod a investice** („ČROI“, „Rada“), která vznikla v roce 2008 jako poradní orgán ministra průmyslu a obchodu v otázkách týkajících se podpory exportu a investic¹.

¹ Rada má celkem 19 členů. Od ostatních poradních orgánů se liší tím, že v jejím čele nestojí člen vlády či jiný vysoký státní úředník. Radě předsedá Ing. Jan Musil, generální ředitel ČKD Group, který byl do této funkce navržen podnikatelskými reprezentacemi jako renomovaná osobnost v daném oboru.

Složení Rady zaručuje zastoupení všech věcně příslušných ministerstev na úrovni náměstků (ministerstev průmyslu a obchodu, zahraničních věcí, financí, zemědělství, regionálního rozvoje), státem zřízených agentur či institucí na úrovni generálních ředitelů (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, ČEB, EGAP), vrcholových zástupců velkých podnikatelských reprezentací (Svazu průmyslu a dopravy ČR, Hospodářské komory ČR, Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů) a také konkrétních podnikatelských subjektů (firem Škoda Auto, Inekon, Linet, UniControls, Unicorn).

Rada působí ve čtyřech segmentech podpory exportu, mezinárodního obchodu a souvisejících oblastech, kterými jsou:

- sladování obchodně-ekonomických a zahraničně-politických hledisek při prosazování zájmů ČR v zahraničí;
- služby státu pro vývozce a investory;
- personální a finanční zajištění služeb státu v zahraničí;
- jednotná a koordinovaná prezentace ČR v zahraničí.

Rada působí jako nástroj státní správy a zejména MPO pro styk s podnikatelskou sférou. Klíčovou je zpětná vazba a oboustranná výměna informací tak, aby MPO mohlo pružně reagovat na měnící se situaci v ekonomice ČR a reagovat na potřeby podnikatelské sféry. Další funkcí Rady je „zastřešení“ podnikatelské sféry tak, aby pro státní správu a MPO byla partnerem za podnikatelskou sféru ve vytváření a přizpůsobování systému podpory exportu i podnikání. V neposlední řadě je Rada „zkušební laboratoří“ pro nová nebo uvažovaná opatření v rámci podpory exportu, obchodu a podnikání.

Rada přijímá v jednotlivých oblastech činnosti usnesení, která mají charakter doporučení pro ministra průmyslu a obchodu. Ten o nich rozhoduje po konzultaci s ministrem zahraničních věcí.

V roce 2009 ČROI projednala více než dvě desítky témat (prioritní země; vízová politika; koncepční návrhy cest českých vládních představitelů a návštěv zahraničních partnerů v ČR; diplomacie pro zkvalitnění exportu; koncepce veletrhy; Expo Šanghaj; design pro export; výběrová řízení OEÚ ZÚ; vliv a dopady kurzu české koruny na exportní výkonnost České republiky; porada vedoucích OEÚ a ředitelů zahraničních kanceláří; posílení OEÚ ZÚ o pracovníky vysílané podnikatelskými reprezentacemi; prezentace vybraných nových vedoucích OEÚ; Národní protikrizový plán – opatření na podporu financování exportu, nové produkty ČEB, opatření na podporu pojišťování exportu, nové produkty EGAP; naplňování offsetových programů; informační servis; racionalizace činnosti CzechTrade a CzechInvest; optimalizace sítě OEÚ a zahraničních kanceláří CT a CI; specializované výstavy a veletrhy – nový program OPPI, zapojení českých firem do projektů zahraniční rozvojové spolupráce financových z prostředků EU, dopady zavedení kanadských víz na české podnikatele, podpora vývozu pro malé a střední podniky; exportní strategie 2011-2015) a přijala následující usnesení:

Výběr z doporučení ČROI:

- Posouzení možnosti **rozšíření podpořeného financování českého exportu** – kde smyslem doporučení Rady bylo, aby stávající systém státní podpory financování vývozu byl rozšířen o mechanismus **vyrovnávání úrokových sazeb komerčním bankám při poskytování exportních úvěrů** za fixní sazby. Cílem tohoto návrhu bylo výrazně zlepšit obslužnost financování českého exportu, zvýšit úroveň celkového komfortu pro exportéry a zlepšit konkurenceschopnost českých firem – realizováno (podrobněji viz projektový tým č. 11 – rozšíření finančních služeb pro český export).
- **Změna v systému podpory investování** – kde Rada doporučila ministru průmyslu a obchodu **novelizovat Zákon o investičních pobídkách** s cílem podporovat **projekty ve strukturálně postižených regionech směřované do perspektivních oborů**. Dále Rada doporučila ve svém usnesení zapracovat do Zákona o investičních pobídkách **podporu technologických center a center strategických služeb** – realizováno.
- **Světová výstava EXPO 2010 Šanghaj** – Rada doporučila ministrovi průmyslu a obchodu projednat a předběžně připravit ve spolupráci s ostatními členy vlády ČR a Kanceláří prezidenta ČR návrh plánované účasti členů vlády ČR, případně prezidenta ČR včetně určení členů delegací, všem zúčastněným subjektům v ČROI prověřit v rámci svých profesních organizací zájem o prezentaci těchto firem na Světové výstavě 2010 v Šanghaji a Ing. Stehlíkovi, generálnímu komisaři české účasti na EXPO 2010, sestavit ve spolupráci s členy Rady katalog investičních příležitosti v ČR pro prezentaci na Světové výstavě 2010 v Šanghaji včetně 2-3 příkladů úspěšných čínských investic v ČR – realizováno.
- **Zkvalitnění informačního servisu o dění na zahraničních trzích** – Rada doporučila podporovat a rozvíjet BusinessInfo.cz jako hlavní portál pro sběr, zpracování a distribuci informací, nastavené procesy pro koordinaci a spolupráci portálu BusinessInfo.cz s dalšími weby. Další rozvoj portálu **zachovat** a potvrdit v připravované koncepci rozvoje portálu na nadcházející období a důrazně **potlačovat duplicity** při získávání, zpracování a prezentaci informací ze zahraničních trhů na portálu – realizováno.

- **České oficiální účasti na mezinárodních výstavách a veletrzích v zahraničí** – Rada doporučila některé změny v procesním řízení přípravy a realizace českých oficiálních účastí na mezinárodních výstavách a veletrzích, schválila seznam oficiálních českých účastí pro rok 2010, podpořila zahájení programu specializovaných výstav a veletrhů hrazených z prostředků OPPI- realizováno.
- **Cesty ústavních činitelů na podporu byznysu s podnikatelskou misí** - Rada doporučila zlepšit koordinaci při přípravě a realizaci podnikatelských misí vedených představiteli státní reprezentace (prezident, předseda vlády, ministr průmyslu a obchodu, náměstek ministra průmyslu a obchodu, ministr financí, ministr zahraničních věcí, ministr zemědělství) – zůstává k realizaci.
- **Aktualizace seznamu prioritních zemí** - Na základě jednání se všemi zainteresovanými subjekty a doporučení projektového týmu MPO pro působení na klíčových trzích Rada aktualizovala koncept prioritních zemí (podrobněji viz. projekt č. 2 – působení na klíčových trzích) – realizováno.
- **Vízová politika v ČR** – Rada doporučila pokračovat v **harmonizaci činností a užší spolupráci** mezi příslušnými útvary ministerstev vnitra, zahraničních věcí, práce a sociálních věcí a průmyslu a obchodu, aby vízová politika doplňovala definované politiky legální migrace a zaměstnanosti. Doporučila vypracovat podklady pro následné vytvoření ucelené koncepce imigrační politiky státu. Definovala prioritní regiony pro rozvoj bilaterálních vztahů v oblasti pracovní migrace s ohledem na evropský rozměr migrační politiky – realizováno.
- **„VIP systém“ pro rychlé zpracování žádostí o krátkodobá víza pro členy obchodních delegací prostřednictvím HK ČR a SP ČR** - Rada doporučila urychleně vytvořit uvedený systém – realizováno.
- **Podpora exportu** – Rada doporučila **zachovat objem rozpočtových prostředků na podporu exportu v roce 2010 srovnatelný s předchozími třemi roky** a s ohledem na význam podpory exportu v době krize, případně tento objem navýšit na úkor jiných výdajových kapitol rozpočtu – bude realizováno v závislosti na finální podobě rozpočtových kapitol MPO a MZV.
- **Redukce ZÚ a OEÚ ČR v zahraničí** - Rada doporučila, aby jakékoli systémové změny ve formě rušení, snižování či přemístování ZÚ i OEÚ ZÚ byly realizovány dohodou a vzájemným odsouhlasením mezi MZV a MPO, v otázkách týkajících se ekonomických a obchodních zájmů ČR v zahraničí se řídila doporučeními Rady a byly brány v úvahu ekonomické ukazatele pro export a import daného teritoria s ohledem na výkonnost za posledních pět let a perspektivu budoucího období – realizováno.
- **Podpora vývozu pro malé a střední podniky** - Rada doporučila rozšíření a zkvalitnění systému, zejména v otázce dalšího vzdělávání vyslaných pracovníků OEÚ, hodnocení jejich činnosti i přípravu kurzu exportního vzdělávání pro vedoucí úřadů – realizováno. (Dále bude rozpracováno v rámci nově připravované proexportní strategie.)

III. Další rozvoj projektu

V rámci projektu budou dále rozvíjeny následující oblasti:

- stabilizovat personální obsazení týmu;
- optimalizace sítě OEÚ ZÚ;
- úspora provozních nákladů souvisejících s činností OEÚ ZÚ a zahraničních kanceláří příspěvkových organizací při zachování kvality servisu;
- možnost posílení OEÚ ZÚ o pracovníky vysílané podnikatelskými reprezentacemi;
- realizace dalších podnětů vzešlých z procesu přípravy nové proexportní strategie ČR;
- nový systém hodnocení obchodních radů a ředitelů zahraničních kanceláří CzechTrade/CzechInvest;
- Exportní strategie 2011-2015;
- marketing činnosti České rady pro obchod a investice;

Projekt č. 9 Zelená linka pro export

byl v roce 2008 včleněn do projektu č.4 „Účinná asistence pro exportéry“

Projekt č. 10: Síť pro export

I. Cíl projektu

Účel	<ul style="list-style-type: none">▪ Zvýšit informovanost o dění v teritoriu a exportních příležitostech▪ Zjednodušit získávání informací pro podnikatele▪ Docílit vyšší návštěvnosti stránek BusinessInfo.cz
Cílový stav	<ul style="list-style-type: none">▪ Denně aktualizované informace o teritoriu▪ Odstranění duplicit = vyšší efektivita▪ Aktuální, přehledné, strukturované a snadno dohledatelné informace
Měřítko	<ul style="list-style-type: none">▪ Návštěvnost BusinessInfo.cz

II. Realizace projektu

Projekt Síť pro export si klade za cíl vybudovat jednotné místo pro informace týkající se dění v teritoriu. Rovněž se zaměřuje na zjednodušení získávání informací pro podnikatele a zvýšení povědomí o jednotlivých teritoriích. Stávající projektový tým sdružuje zástupce MPO, MZV, proexportních institucí či podnikatelských reprezentací. Jedním z hlavních cílů v nadcházejícím období bude zapojení dalších ústředních orgánů státní správy ČR. Tým se v roce 2009 zabýval způsobem zapojení zástupců těchto orgánů.

V roce 2009 se tým držel svého hlavního úkolu, tedy zajišťování aktualizace a jednotného marketingu služeb státu pro podnikatele a vývozce zejména prostřednictvím portálu www.BusinessInfo.cz.

V této souvislosti byla významná část aktivit projektového týmu věnována **hlavním směrům rozvoje portálu BusinessInfo.cz**. Postupně byl vytvořen strategický materiál, který obsahuje návrhy obsahového rozvoje portálu, a to nejen v oblasti zahraničního obchodu. Tým rovněž diskutoval a zjišťoval možnosti financování projektu, který byl dosud financován výhradně ze státního rozpočtu. Hledány jsou další způsoby financování zejména z oblasti strukturálních fondů.

I v roce 2009 se projektový tým se zabýval otázkou průběžné aktualizace tzv. **Souhrnných teritoriálních informací (STI)**, jejichž prostřednictvím jsou podnikatelé informováni o systémových podmínkách vstupu a podnikání na trzích jednotlivých zemí. Projektový tým zkoumal efektivitu publikovaných informací a zpracoval analýzu, na jejíž základě je možné upravit strukturu STI podle potřeb podnikatelské veřejnosti.

Tým pokračoval v činnosti zaměřené na další zkvalitnění a zpřehlednění informací **o exportních příležitostech na zahraničních trzích**.

III. Další rozvoj projektu

V rámci projektu budou dále rozvíjeny následující oblasti:

- vytyčení dalších směrů rozvoje portálu www.BusinessInfo.cz,
- zajištění zdrojů pro provoz a rozvoj portálu, včetně možnosti využití unijních fondů pro financování tohoto rozvoje;
- spolupráce při tvorbě a publikaci akčních plánů pro jednotlivé prioritní země;
- jednotný design internetových stránek jednotlivých ZÚ v části odkaz na Adresář exportérů;
- sjednocení informovanosti o pořádaných akcích (propojení kalendářů akcí MPO, CzechTrade, BusinessInfo.cz a dalších);
- spolupráce s podnikatelskými reprezentacemi při definování požadavků na informační servis o dění na zahraničních trzích;
- propojení redakčních systémů MPO a BusinessInfo.cz (umožní rychlé předávání a publikaci informací).

Projekt č. 11 - Rozšíření finančních služeb pro český export

I. Popis projektu

Účel	<ul style="list-style-type: none">▪ Dostupnost variabilních forem financování a pojištění
Cílový stav	<ul style="list-style-type: none">▪ Pružná podpora vývozních aktivit podnikatelských subjektů v cílových zemích▪ Sdílení rizik a zdrojů financování se zahraničními partnery▪ Využití podpory exportu k rozšíření rozvojové spolupráce
Měřítko	<ul style="list-style-type: none">▪ Objem vývozu podpořeného financováním a pojištěním se státní podporou▪ Hodnota nově pojištěných úvěrů▪ Objem poskytnutého financování se státní podporou

II. Realizace projektu

V rámci projektu byly hledány cesty vedoucí k **větší pružnosti podpory exportu a ke zvýšení celkové kapacity pro export především cestou zajištění odpovídajících zdrojů a rozšířením finančních služeb na jeho podporu.**

Hlavním cílem projektu bylo vytvoření nadstavby pro širší dostupnost variabilních forem financování, včetně různých možností financování a pojištění tak, jak to umožňují pravidla stanovená ujednáním OECD. Jedná se zejména o finanční nástroje zajišťované a poskytované prostřednictvím ČEB, EGAP, CzechTrade, případně komerčními bankami. V rámci projektu se počítá i s využitím podpory exportu pro rozvojovou spolupráci.

V průběhu realizace projektu došlo ke zmapování a analýze všech uvedených finančních nástrojů na podporu exportu. Z provedené analýzy vyplynulo, že zefektivnění dosavadních klasických nástrojů financování, jako jsou státem podporované exportní úvěry a státem podporované pojištění těchto úvěrů, **není možné dosáhnout bez nových forem spolupráce všech zainteresovaných organizací.**

Zcela klíčové z pohledu dalšího rozvoje pojišťování a financování vývozu se státní podporou bylo **zajištění odpovídající kapitálové a fondové vybavenosti ČEB a EGAP.**

V lednu 2009 byla proto zákonem o státním rozpočtu ČR č. 475/2008 Sb., zvýšena **pojistná kapacita EGAP na 150 mld. Kč** (ze 120 mld. Kč v předchozím roce), což by mělo stačit k pokrytí očekávaného nárůstu angažovanosti z nově pojištěných objemů. Tímto zákonem se současně **zvýšila i státní záruka za činnost ČEB na 65 mld. Kč** (ze 45 mld. Kč v předchozím roce). Tyto skutečnosti podporují další posílení exportních aktivit ČEB a EGAP, aniž by měly faktický dopad do státního rozpočtu.

Usnesením vlády č. 557 ze dne 27. dubna 2009 vláda vyslovila souhlas s upsáním akcií České exportní banky, a.s. ze státního rozpočtu v celkové výši 650 mil. Kč a ze zisku Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a.s. za rok 2008 ve výši 300 mil. Kč. Návazně na to rozhodla valná hromada České exportní banky, a.s. o zvýšení základního kapitálu společnosti z dosavadní výše 2.000.000.000,- Kč na

základní kapitál ve výši 2.950,000.000,- Kč. Tím došlo k posílení kapitálové vybavenosti ČEB, což zvýší jak její celkový úvěrový potenciál tak rovněž možnosti její úvěrové angažovanosti vůči jednotlivým subjektům.

Usnesením vlády č. 1214 ze dne 21. září 2009 z prostředků, které byly součástí balíčku protikrizových opatření, **byla poskytnuta mimořádná dotace pro EGAP ze státního rozpočtu ve výši 700 mil. Kč.** Tímto opatřením byla částečně řešena otázka nedostatku finančních prostředků pro další činnost EGAP, a. s. v roce 2009 spolu s výrazným nárůstem poptávky po pojišťování vývozních úvěrů, bankovních záruk a investic.

Dotace ztrát ČEB z podpořeného **financování ve výši 470 mil. Kč vyčleněná ve státním rozpočtu v roce 2009 byla plně využita** tak, aby při zdražení ceny získávaných zdrojů nebyla narušena konkurenceschopnost tuzemských vývozců na zahraničních trzích s ohledem na zvýšenou poptávku po exportních úvěrech a zvýšených nákladech zdrojů ČEB (o cca 0,5 %) z kapitálových trhů.

Bude však nutné doplnit v roce 2010 zdroje do ČEB i do EGAP. Zatím se ve státním **rozpočtu na rok 2010 předpokládá na podporu exportu částka 1 000 mil. Kč pro doplnění pojistných fondů EGAP a 919 mil. Kč pro ČEB na úhradu ztrát z provozování podpořeného financování, při čemž je současně navrženo další navýšení základního kapitálu ČEB o 1 050 mil. Kč ze státního rozpočtu, tj. na celkovou výši 4 mld. Kč.**

Je zřejmé, že toto navýšení musí být doprovázeno nezbytnými úspornými opatřeními, která umožní racionální chod obou společností při současné aplikaci obezřetného postoje vůči rizikům vyplývajícím z podpory exportu.

S ohledem na probíhající finanční krizi byla průběžně připravena **řada nových produktů a opatření** k omezení jejich dopadu na české exportéry. Uvádíme jejich přehled včetně vyhodnocení účinků:

Přehled základních opatření zaměřených na omezení dopadu globální ekonomické krize

Opatření	Vyhodnocení účinku, současný stav	Další opatření
EGAP – dočasné navýšení pojistného krytí na 99%, spoluúčast snížena na pouhé 1%.	Snížení rizikovosti vývozu pro vývozce, avšak zvýšení potenciál. nákladů EGAP. Velmi dobré přijetí za strany vývozců i komerčních bank.	Opatření je dočasné. Bude vyhodnocena jeho udržitelnost s ohledem na pojistnou kapacitu EG a vývoj jeho nákladů.

<p>Nové produkty EGAP v oblasti pojištění: např. zjednodušení pojištění projektového financování, prospekce zahr. trhů, rozšíření předexportního financování na pojištění úvěrů na komerční aplikaci výsledků vědy a výzkumu, pojišťování zahraničních dceřinných společností na základě principu podpory financování v národním zájmu.</p>	<p>Přizpůsobení podmínek pojištění specifickým požadavkům českých firem, vyšší poptávka po pojištění</p>	<p>Setrvání těchto nových produktů v nabídce je závislé na poptávce a na vývoji ekonomické situace.</p>
<p>Nové produkty ČEB v oblasti financování vývozu</p>	<p>Produkty jsou již nabízeny, přispěly k meziročnímu nárůstu úvěr. portfolia</p>	<p>Další přizpůsobování produktů poptávce českých firem; řešit výraznou koncentraci poptávky po vývozech do Ruské federace.</p>
<p>Nabídka produktů klientského dealingu a další</p>	<p>Snížení tržních rizik u klientů v době turbulencí na finančních trzích, zhodnocení jejich dočasně volných prostředků a přispění k jejich finanční stabilitě, nabídku využilo nebo zvažuje cca 10 klientů banky</p>	<p>ČEB bude nabízet standardně ve vazbě na obchodní případy financované se státní podporou</p>
<p>Nové produkty ČEB pro MSP: Bankovní záruky pro subdodavatele vývozců a zrychlení a zjednodušení přístupu MSP-vývozců k financování ; Financování exportních pohledávek MSP prostřednictvím faktoringových společností</p>	<p>Na produktech spolupracuje ČEB s ČMZRB, komerčními bankami a s EGAP. Interní postupy ČEB zpracovány; stav poskytnutých úvěrů ČEB pro MSP vzrostl o 700 mil.Kč a očekává se, že bude činit ke 31.12.2009 1,1 mld Kč.</p> <p>Ze dvou smluv s dvěma předními faktoringovými společnostmi je jedna již podepsána a druhá je připravena k podpisu v celkovém limitu až 0,5 mld. Kč. Efekt opatření bude vyhodnocen po uplynutí zkušební doby.</p>	<p>Další přizpůsobování produktů poptávce českých firem.</p>

S ohledem na výše uvedené došlo v případě ČEB v roce 2009 k **velkému nárůstu zájmu o exportní financování se státní podporou**. Projevilo se to ve zvětšení objemu nově podepsaných smluv, jejichž objem je k závěru roku očekáván ve výši 23,5 mld Kč, tj. nárůst o 14 % oproti skutečnosti ke 31. 12. 2008. Současně je očekáván nárůst úvěrového portfolia ČEB k závěru roku 2009 až na 39 mld. Kč, což vypovídá o nárůstu aktuálních pohledávek

ČEB za dlužníky vyplývající z uzavřených úvěrových smluv (tj. nárůst o cca 50 % oproti loňskému roku).

V ukazateli čerpání úvěrů, tj. celkového objemu bankou zapůjčených finančních prostředků k danému datu, který dobře ilustruje míru podpory českému vývozu, je očekávaná skutečnost ke konci roku 2009 cca 19 mld. Kč, což představuje nárůst oproti skutečnosti roku 2008 o cca 16 %.

Obdobně **velký zájem zaznamenal EGAP v oblasti pojišťování exportu**. V závěru roku 2009 se očekává objem nových pojistných smluv ve výši 65 mld. Kč, když v roce 2008 to bylo „jen“ 43 mld. Kč (nárůst oproti skutečnosti roku 2008 o 51 %).

Uvedený objem je výsledkem postupného uspokojování rostoucí poptávky exportérů po pojišťovacích službách, která se začala projevovat zejména od 2. čtvrtletí roku 2009 a jež byla podporována také novými opatřeními EGAP zaměřenými na zvýšení pojistného krytí, přijímání nových rizik či administrativní zjednodušení již dříve nabízených druhů pojištění. Zároveň je ovšem nutno dodat, že v případě EGAP došlo v uplynulém roce k nárůstu pojistných plnění s tím, že v roce 2009 bylo vyplaceno 1,2 mld. Kč, což se promítlo do hospodářského výsledku společnosti EGAP za rok 2009, který je očekáván v záporné výši 2,67 mld. Kč.

Některá z přijatých protikrizových opatření vyžadovala legislativní úpravy. Proto byla MPO zpracována **novela zákona č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou**, která vstoupila v platnost v mimořádně krátké lhůtě na základě protikrizových opatření formou výjimky z jednacího řádu Parlamentu po schválení v prvním čtení v září 2009. Novela zahrnuje změnu přístupu z podpory vývozu zboží „národního původu“ na podporu vývozu v „národním zájmu“, rozšíření možnosti pojištění exportních a investičních úvěrů zahraničním společenstvem a umožnění poskytování předexportních úvěrů i na financování vývoje před uskutečněním vývozu. Novela zákona rovněž umožnila zapojení komerčních bank do státem podporovaného úvěrování vývozu formou dorovnávání úrokových sazeb.

Novela zákona tak v zásadě vyšla vstříc současnému trendu, že v celé řadě průmyslových oborů je vývoz do většiny zemí možný pouze za předpokladu trvalé přítomnosti firmy na daném trhu formou podnikatelského subjektu s místní registrací, což vyžaduje právě změnu přístupu z podpory vývozu zboží „národního původu“ na podporu vývozu „v národním zájmu“. O pojištění a financování může nyní požádat za splnění podmínek daných zákonem i dceřinná společnost v zahraničí. Pro vývozce to znamená širší možnosti podpory vývozu včetně podpory investic v zahraničí.

Druhou významnou změnou v systému státní podpory exportu je jeho doplnění o **systém dorovnávání úrokových rozdílů mezi tržními sazbami a sazbami CIRR komerčním bankám** tak, jak stanoví novela zákona č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou. Konkrétní aplikace tohoto opatření závisí na novele prováděcí vyhlášky MF č. 278/1998 Sb., která se v současné době finalizuje.

Nezastupitelný význam v exportní strategii má podpora vývozu opírající se o výsledky **aplikovaného výzkumu v předvýrobních etapách**, např. vývoj a výzkum zaměřený na vývoz, a to jak z hlediska poskytování úvěrů tak i jejich pojišťování.

Poskytování **dlouhodobých vládních úvěrů (DVÚ) – tzv. Soft Loans v letech 2008-2009 nebylo ze strany ČR realizováno.** Jedná se o finanční nástroj poměrně náročný na zdroje ze státního rozpočtu, které jsou v současné době velmi omezené. S ohledem na to se neuskutečnila realizace pilotního projektu formou DVÚ na Srí Lance tak, jak bylo původně předpokládáno.

Na základě nedávné iniciativy MMF a SB se zavázaly členské země MMF a SB v zájmu nezvyšování další zadluženosti nízkopříjmových států dodržovat systém odpovědného půjčování, tzv. Sustainable Lending. Tento systém teprve vzniká a v České republice dosud nevznikla potřeba poskytnout tyto úvěry příslušným veřejným subjektům v těchto zemích.

Mění se systém zahraniční rozvojové spolupráce ČR, který prochází etapou transformace, v jejímž rámci dochází k úpravě kompetencí jednotlivých resortů. MPO se v rámci tohoto procesu delegace pravomocí ze strany MZV zapojuje zejména do projektů Aid for Trade, které na bilaterální bázi gesčně zpracovává. Jedná se o projekty poměrně malého finančního rozsahu, které umožní MPO do budoucna podporovat vytváření příznivého prostředí pro české podnikatelské subjekty v zahraničí. V Parlamentu je připravena k projednání legislativní úprava zahraniční rozvojové spolupráce, která by měla začít platit v I. pololetí roku 2010. MZV v úzké spolupráci s MPO a ostatními resorty připravuje novou koncepci zahraniční rozvojové spolupráce na roky 2011-2015, jejíž tvorby se MPO aktivně účastní a prosazuje zejména zachování dosavadního podílu průmyslového sektoru na této spolupráci a komerční návaznosti projektů ZRS.

III. Další rozvoj projektu

V rámci projektu budou dále rozvíjeny následující oblasti:

- zajištění dostatečných zdrojů pro činnost ČEB a EGAP;
- příprava nové koncepce rozvoje činnosti ČEB a EGAP;
- další rozšiřování služeb ČEB, EGAP na základě uvedené koncepce;
- rozvoj spolupráce ČEB a EGAP s komerčními bankami;
- prosazování českých řešení a zájmů v jednáních o podmínkách poskytování úvěrů a pojišťování se státní účastí;
- podpora napojení českých subjektů do ZRS z prostředků EU v souvislosti s probíhající transformací ZRS v ČR.

Projekt č. 12: Exportní akademie

I. Cíl projektu

Účel	<ul style="list-style-type: none">▪ Zlepšit exportní kompetence firem
Cílový stav	<ul style="list-style-type: none">▪ Dostatek připravených a informovaných klientů▪ Vzdělávání a poradenství na míru
Měřítko	<ul style="list-style-type: none">▪ Spokojenost zákazníků▪ Růst počtu vzdělávacích akcí▪ Růst počtu zákazníků vzdělávacích služeb

II. Realizace projektu

V rámci projektu Exportní akademie se agentura CzechTrade, která je jeho gestorem, ve spolupráci s MPO a MZV zaměřila na **pomoc firmám při přípravě a úspěšném vstupu na mezinárodní trhy a rozvoji jejich exportních kompetencí** prostřednictvím specializovaných kurzů, seminářů, konferencí a tréninků v Praze a regionech a na **rozvoj odborných kompetencí zástupců státní správy**.

Exportní akademie v roce 2009 realizovala:

A) Produkty pro firemní klientelu, zejména MSP

1) Odborné semináře

Jednodenní i dvoudenní semináře z oblasti mezinárodního obchodu zaměřené na doplnění a rozšíření měkkých i tvrdých kompetencí. V uvedeném období se uskutečnilo v Praze i v regionech ČR **20 seminářů**, kterých se zúčastnilo **340 zástupců firem**.

2) Teritoriální semináře

Společné teritoriální semináře, jejichž gestorem je MPO a realizátorem CT. Cílem teritoriálních seminářů je představit specifické obchodní podmínky daného teritoria prostřednictvím aktuálních informací prezentovaných představiteli obchodní diplomacie v daném teritoriu a navázání přímého kontaktu mezi nimi a podnikateli majícími zájem o obchodní spolupráci s daným teritoriem. V uvedeném období proběhlo **12 seminářů**, kterých se zúčastnilo **181 zástupců firem**.

3) Kurz Úspěšný exportér

Cyklus **10 seminářů** orientovaných na komplexní rozvoj klíčových znalostí a dovedností profesionálního manažera v oblasti zahraničního obchodu. Kurz je od června tohoto roku **akreditován Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy**. Jednotlivých seminářů v rámci kurzu se zúčastnilo celkem **105 zástupců firem**.

4) Kurz Minimum exportéra

4-5denní cyklus seminářů, reflektující vzdělávací potřeby firem v daných regionech. Kurz proběhl ve **4 regionech ČR** (Plzeň, Zlín, Brno a Přerov). V rámci kurzu se realizovalo **13 seminářů** a zúčastnilo se jich **124 zástupců firem**.

5) Firemní školení na zakázku

Tréninky „šité na míru“. Tento typ rozvojových programů je především určen firmám, které potřebují proškolit v určité oblasti více zaměstnanců najednou. Mezi výhody patří i možnost zvolit obsah a rozsah školení podle aktuálních potřeb firmy a určit si termín, místo konání i počet proškolených zaměstnanců. V uvedeném období se uskutečnila **4 firemní školení** zaměřená na presentační dovednosti, business etiketu, zboží dvojího užití a celní legislativu.

6) Exportní konference

Konference poskytují aktuální a praktické informace o obchodním prostředí a možnostech financování exportu ve vybraných teritoriích. Seznamují podnikatelskou veřejnost s úspěšnými případy českých exportérů v daných teritoriích. Cílem konferencí je usnadnit firmám rozhodování o vstupu na zahraniční trhy. V uvedeném období proběhly **3 velké konference v Praze**, kterých se zúčastnilo **417 zástupců firem** a **7 menších regionálních konferencí** (Hradec Králové, Ostrava, Plzeň, Jindřichův Hradec, Olomouc, Brno a Ústí nad Labem), kterých se zúčastnilo **218 zástupců firem**.

7) E-learningový kurz „Jak vypracovat nabídku pro projekt financovaný Světovou bankou“

Kurz je v anglickém jazyce („How to Make a Bid for the World Bank Project“) a je volně přístupný na webu CzechTrade. Vytvoření kurzu bylo spolufinancováno ze strukturálních fondů EU.

B) Kurz obchodní diplomacie pro pracovníky OEÚ ZÚ ČR a ZK CzechTrade a CzechInvest

Kurz obchodní diplomacie je určen pro stávající a budoucí pracovníky obchodně-ekonomických úseků ZÚ a zahraničních kanceláří CzechTrade a CzechInvest. Absolvování kurzu je pro tyto obchodní diplomaty nezbytnou podmínkou výjezdu do zahraničí. Cílem kurzu je rozvoj definovaných kompetencí, tedy nejen získání teoretických znalostí, ale i praktických dovedností, a to s využitím moderních metod výuky. Letošního již třetího ročníku tohoto kurzu se zúčastnilo **40 účastníků**, z nichž **34 obdrželo certifikát** o úspěšném absolvování.

V roce 2009 byl nově tento kurz realizován kromě prezenční formy i ve formě částečně individuálního distančního studia přizpůsobeného časovým možnostem účastníků.

III. Další rozvoj projektu Exportní akademie:

- čtvrtý běh Kurzu obchodní diplomacie (1. pololetí roku 2010);
- spolufinancování rozvoje obchodní diplomacie ze strukturálních fondů EU (předložen projekt v rámci výzvy č. 48 Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, jehož součástí je předvýjezdový rozvojový program, další návazný rozvojový program, zpracování e-learningové podoby vybraných modulů a vývoj e-portálu);
- kurz zaměřený na mezinárodní obchod určený pro vedoucí zastupitelských úřadů;
- další zkvalitnění nabídky pro firemní klientelu s ohledem na aktuální vývoj situace na mezinárodních trzích.